

Sygn. akt VIII U 92/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2022 r. w Gliwicach

sprawy F. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania F. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 16 grudnia 2021 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu F. L. prawo do rekompensaty do emerytury.

(-) sędzia Jolanta Łanowy - Klimek

Sygn. akt. VIII U 92/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 16 grudnia 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu F. L. prawa do rekompensaty z tytułu pracy

w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że do okresów pracy w warunkach szczególnych nie zaliczył odwołującemu żadnej pracy, bowiem mimo wezwania, nie przedłożył on dokumentu potwierdzającego okres pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, z wyszczególnieniem zajmowanego stanowiska, wykazu, działu pozycji i punktu ściśle według wykazu działu i pozycji stosownego zarządzenia resortowego. Nadto ZUS podkreślił, że dokument doręczony przez ubezpieczonego 24 listopada 2022r., nie zawierał wymaganych danych.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych i następnie jej uwzględnienia przy wyliczaniu wysokości przyznanej emerytury. Podniósł, że zgodnie

z przedłożonymi przez niego świadectwami i zaświadczeniami, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w całym okresie zatrudnienia w Filharmonii (...) w K. od 24 sierpnia 1978r. do 31 stycznia 2007r., Gdzie stale wykonywał

pracę muzyka smyczkowego w orkiestrze, grając na altówce. Tym samym spełnia warunki do przyznania mu prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniach zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony F. L., urodzony (...), od 1 października 2007r., uprawniony był do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Obecnie natomiast, tj. od 20 lipca 2021r. jest uprawniony do emerytury na podstawie przepisów ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022r. poz. 504 ze zm.), przyznanej z urzędu decyzją z 21 lipca 2021r.

Ubezpieczony 65 lat ukończył (...)

Następnie 25 października 2021r. ubezpieczony wystąpił do ZUS o przyznanie do emerytury rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

Rozpoznając ten wniosek, organ rentowy zobowiązał odwołującego do złożenia dokumentu potwierdzającego faktyczny okres pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, z wykazaniem zajmowanego przez niego stanowiska, zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem ściśle według wykazu, działu i pozycji, stosownie do zarządzenia resortowego.

W odpowiedzi odwołujący przedłożył zaświadczenie z 18 listopada 2021r. wystawione przez Filharmonię (...) w K.. W treści tego zaświadczenia, ubezpieczonemu potwierdzono wykonywania w okresie od 24 sierpnia 1978r. do 31 stycznia 2007r., pracy w szczególnym charakterze jako muzyka grającego na instrumentach smyczkowych, tj. pracę muzyka orkiestry grającego na altówce.

W załatwieniu tego wniosku, zaskarżoną decyzją z 16 grudnia 2022r. organ rentowy nie uwzględnił rekompensaty o której mowa w art. 21 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2022r., poz. 1340 ze zm.).

Sąd ustalił, że ZUS do pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze nie zaliczył odwołującemu żadnego okresu zatrudnienia.

W postępowaniu przed Sądem ubezpieczony, domagał się uznania z pracą w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia u powyższego pracodawcy, w spornym okresie.

W toku procesu Sąd ustalił, iż odwołujący przedłożył oryginał świadectwa pracy z 30 stycznia 2007r., gdzie Filharmonia (...) w K. potwierdziła, że zatrudniała odwołującego w pełnym wymiarze, w okresie od 24 sierpnia 1978r. do 31 stycznia 2007r.

W treści tego świadectwa, pracodawca potwierdził również odwołującemu, wykonywanie w trakcie całego tego zatrudnienia, pracy w szczególnym charakterze, jako muzyka grającego na instrumentach smyczkowych.

Odwołujący przez cały okres zatrudnienia w Filharmonii, w pełnym wymiarze, zajmował się wyłącznie graniem na altówce. Okoliczność ta znajduje również potwierdzenie w jego aktach osobowych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, oświadczenia odwołującego (k.29-30), a także akt osobowych odwołującego, dołączonych do akt niniejszej sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy.

W szczególności Sąd dał w pełni wiarę wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne, przekonywujące i znajdują potwierdzenie w dokumentacji osobowej odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21, ust. 1 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022r., poz. 1340 ze zm.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Bezspornie F. L. jest uprawniony do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022r. poz. 504 ze zm.), jednocześnie nie występował o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Kwestia sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła uprawnień ubezpieczonego do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych określa ogólne warunki nabycia prawa do rekompensaty, czyli – zgodnie z definicją legalną zamieszczoną w art. 2 pkt 5 ustawy – do odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze przez osoby, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Prawo do rekompensaty przysługuje ubezpieczonemu, który legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Chodzi w tym przypadku o pracę, o której mowa w art. 32, 33, 39, 40 i 50c ustawy (art. 21 ust. 1).

Zatem przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

- utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008r. – w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., a przed dniem 1 stycznia 1969r. – podstawy normatywnej przewidującej takie uprawnienie;
- niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej;
- legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- niezyskanie przez ubezpieczonego prawa do wcześniejszej emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła zatem ostatecznie posiadania przez ubezpieczonego wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w szczególnym charakterze, bowiem ZUS nie uznał za udowodnione żadnego okresu takiej pracy.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony posiada wymagany 15 letni okres pracy wykonywanej w szczególnym charakterze.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnym charakterze, w całym okresie zatrudnienia w Filharmonii (...) w K. od 24 sierpnia 1978r. do 31 stycznia 2007r., na stanowisku muzyka grającego na instrumentach smyczkowych.

W okresie tym ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie przy pracach związanych z graniem na altówce (§ 12, ust. 1, pkt 1, lit. e).

Tak więc odwołujący w całym spornym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wyłącznie prace w szczególnym charakterze, określone we wskazanym wyżej rozporządzeniu Rady Ministrów.

Bez znaczenia pozostaje, że ZUS zakwestionował zapisy wystawionego przez pracodawcę świadectwa pracy z wykazanymi okresami pracy w szczególnym charakterze. Fakt wykonywania takiej pracy został bowiem wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego

z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Jedynie na marginesie Sąd zwraca uwagę, że odwołujący nie mógł, jak tego domaga się ZUS, wykazać za pomocą dokumentów, wykonywania pracy określonej ściśle według wykazu, działu i pozycji zarządzenia resortowego, bowiem w wykazie A i B, stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, podobnie jak w wydanych na jego podstawie zarządzeniach resortowych, wyszczególnione zostały prace i stanowiska, na których pracę uważa się za wykonywaną w szczególnych warunkach. Ubezpieczony natomiast domagał się rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnym charakterze. Prace zaś takie, które uprawniały do wcześniejszego przejścia na emeryturę,

a obecnie uprawniają do rekompensaty, z tytułu ich wykonywania, wprost wyszczególnione zostały w § 12 ww. rozporządzenia.

Mając zatem na uwadze wszystkie powyższe rozważania, należało uznać, że F. L. legitymuje się 15 letnim okresem zatrudnienia w szczególnym charakterze.

Wobec faktu, że ubezpieczony spełniła wszystkie przesłanki uprawniające go do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję jak w sentencji wyroku.

(-) Sędzia Jolanta Łanowy – Klimek